

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1438/2540

ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โจทก์ เจ้าหนี้ โจทก์ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) บริษัท ทรัพย์ จำกัด
กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/33, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 104, ป.พ.พ. มาตรา 193/14

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่1ได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ก่อนยอมทำให้
อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่าให้มีผลไปถึงลูกหนี้ด้วย
แม้ลูกหนี้ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบกับผู้ค้าประกันกำหนดอายุความของลูกหนี้แต่ละคนก็ต้องเป็นไป
เพื่อคุณและโทษเฉพาะแต่ลูกหนี้คนนั้นเท่านั้นการที่ผู้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ลูกหนี้ทั้งสองยอมไม่ถูก
ผูกพันในเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงฉะนั้นจึงไม่ทำให้อายุความที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้อง
ดอกเบี้ยจากลูกหนี้ทั้งสองสะดุดหยุดลงด้วยเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระได้ใน
อายุความเพียง5ปีเท่านั้น ลูกหนี้ที่1เป็นหนี้เจ้าหนี้ตามสัญญาบัตรซึ่งจำนวน11ฉบับคิดถึงวัน
เรียกเก็บค้างชำระเป็นเงินทั้งสิ้น891,808.23บาทนับตั้งแต่วันผิดนัดชำระหนี้รายนี้ลูกหนี้ทั้งสองไม่
ได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เลยจึงถือว่าดอกเบี้ยที่เจ้าหนี้มีสิทธิคิดจากเงินที่ค้างชำระดังกล่าวเป็น
ดอกเบี้ยที่ค้างชำระซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา193/33(1)กำหนดให้
สิทธิเรียกร้องเอาดอกเบี้ยค้างชำระนี้ได้ภายในอายุความ5ปีดอกเบี้ยที่ค้างเกินกว่า5ปีซึ่งขาด
อายุความแล้วยังถือเป็นภาระหนี้ที่ลูกหนี้ทั้งสองค้างชำระแก่เจ้าหนี้และผู้ค้าประกันซึ่งเป็น
ลูกหนี้ร่วมได้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ก่อนที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องและก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
เด็ดขาดแต่หนี้ของส่วนดอกเบี้ยที่ค้างชำระเกินกว่า5ปีก็เป็นหนี้ที่ขาดอายุความต้องห้ามมิให้เจ้าหนี้
นำมาขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ดังนั้นเจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธินำเงินที่ผู้ค้าประกัน
ชำระหนี้ดังกล่าวมาหักชำระดอกเบี้ยที่ค้างส่งเกินกว่า5ปีอันเป็นหนี้ที่ขาดอายุความแล้วได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้(จำเลย) ทั้งสองเด็ดขาดเมื่อวันที่ 17
มกราคม 2537 เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้รวม 2 อันดับ อันดับที่ 1 เป็นมูลหนี้ตามคำพิพากษา
ของศาลชั้นต้น คดีหมายเลขแดงที่ 3613/2529 และอันดับที่ 2 เป็นมูลหนี้ตามสัญญาบัตรซึ่ง 11
ฉบับ เป็นเงิน 3,000,115.19บาท จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสอง รายละเอียดปรากฏตาม
บัญชีท้ายคำขอรับชำระหนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 104 แล้ว ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของ
เจ้าหนี้รายนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้ว เห็นว่า มูลหนี้อันดับที่ 1 ซึ่งเป็นหนี้ตาม
คำพิพากษาศาลชั้นต้น คดีหมายเลขแดงที่ 3613/2529 ลูกหนี้ที่ 1 ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้เป็น
เงิน565,061.06 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 17.5 ต่อปี ในต้นเงิน460,065.41 บาท นับ
ถัดจากวันฟ้องถึงวันพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นดอกเบี้ย 630,195.10 บาท และค่าฤชาธรรมเนียมที่
ศาลไม่สั่งคืน3,551.88 บาท กับค่าทนายความ 3,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น1,201,808.04 บาท
ส่วนมูลหนี้อันดับที่ 2 หนี้ตามสัญญาบัตรซึ่งลูกหนี้ทั้งสองต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้เป็นต้นเงินรวม
891,808.23บาท ส่วนดอกเบี้ยที่เจ้าหนี้ขอมาเป็นดอกเบี้ยค้างชำระ จึงคิดให้ไม่เกิน 5 ปี ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33(1)โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตาม
ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยนับแต่วันพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดย้อนไป 5 ปี เป็น
ดอกเบี้ย 746,816.07 บาท รวมต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระเป็นเงิน 1,638,624.30 บาท หัก
ชำระหนี้บางส่วนเป็นเงิน 505,208.33 บาท คงเหลือหนี้ค้างชำระ 1,133,415.97 บาท รวมเป็นเงิน
ที่เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ทั้ง 2 อันดับ 2,335,003.40 บาท เห็นควรให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้
มูลหนี้อันดับที่ 1 จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ 1 เป็นเงิน 1,201,587.43 บาท ตามที่ขอมาและ
มูลหนี้อันดับที่ 2 จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสอง เป็นเงิน 1,133,415.97 บาท ตามมาตรา
130(8) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 ส่วนที่ขอเกินมาให้ยกเสีย โดยมีเงื่อนไขว่าใน
มูลหนี้อันดับที่ 2 หากเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้จากนายวิบูลย์ จันทรางศุ นายวิบูลศักดิ์ มั่นทะจิตร
และนายชยงค์ กังสดาร ผู้ค้ำประกันไปแล้วเพียงใด ก็ให้สิทธิเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้ในคดีนี้ลดลง
ไปเพียงนั้นศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ตามความเห็นของ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เจ้าหนี้ อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ พิพากษายืนเจ้าหนี้ ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า
"คู่ความมิได้อุทธรณ์เกี่ยวกับมูลหนี้อันดับที่ 1 จึงยุติตามคำสั่งศาลชั้นต้น คงเหลือปัญหาเกี่ยวกับ
มูลหนี้อันดับที่ 2 ทางสอบสวนของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ลูกหนี้ที่ 1 ได้เปิด
เล็ดเตอร์ออฟเครดิตซึ่งเป็นวิธีการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศผ่านเจ้าหนี้สาขาธาราธุรบุรณะ
เมื่อสินค้ามาถึงประเทศไทย เจ้าหนี้ได้แจ้งให้ลูกหนี้ที่ 1 นำเงินค่าสินค้าที่เจ้าหนี้ได้จ่ายแทนไปมา
ชำระเพื่อลูกหนี้จะได้รับเอกสารเกี่ยวกับการไปรับสินค้าจากการท่าเรือแห่งประเทศไทย แต่ลูกหนี้
ที่ 1 ไม่มีเงินชำระลูกหนี้ที่ 1 จึงได้ทำสัญญาทราสต์รีซีทให้ไว้แก่เจ้าหนี้รวม 11 ฉบับ เพื่อขอรับ
เอกสารไปออกสินค้า โดยมีข้อตกลงว่า ลูกหนี้ที่ 1 จะนำเงินมาชำระค่าสินค้าให้แก่เจ้าหนี้ตาม
จำนวนและกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญาทราสต์รีซีท และลูกหนี้ที่ 1 ตกลงชำระดอกเบี้ยให้
เจ้าหนี้อัตราร้อยละ 17.5 ต่อปี และสัญญาว่าในกรณีที่ลูกหนี้ที่ 1 ผิดสัญญา ลูกหนี้ที่ 1 ยอมรับว่า
เจ้าหนี้ยังไม่ได้สละสิทธิในเงื่อนไขที่เจ้าหนี้มีอยู่ตามเล็ดเตอร์ออฟเครดิต สัญญาทราสต์รีซีทและ
เอกสารอื่นใดที่เกี่ยวกับสัญญาทราสต์รีซีท 11 ฉบับ รวมเป็นเงิน 891,808.23 บาท และเพื่อ
เป็นหลักประกันการชำระหนี้ดังกล่าว นายวิบูลย์ จันทรางศุ และนายวิบูลศักดิ์ มั่นทะจิตร นาย
ชยงค์กังสดาร และลูกหนี้ที่ 2 ได้ทำสัญญาค้ำประกันไว้แก่เจ้าหนี้โดยยินยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
ตามเอกสารหมายเลข 14 ถึง 24 ลูกหนี้ที่ 1 มิได้ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ เจ้าหนี้ได้ทวงถามโดยชอบแล้ว
ต่อมาวันที่ 2 พฤศจิกายน 2536 เจ้าหนี้นำมูลหนี้ตามสัญญาทราสต์รีซีทดังกล่าวฟ้องลูกหนี้ทั้งสอง
เป็นคดีล้มละลายศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสองเด็ดขาดเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2537 แต่
ปรากฏว่าเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2536 และ 10 สิงหาคม 2536 นายวิบูลย์ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้
เป็นเงิน 300,000 บาท และ 205,208.33 บาท ให้แก่เจ้าหนี้ตามลำดับหลังจากนั้นก็มิได้มี
การชำระหนี้อีก เจ้าหนี้นำเงินดังกล่าวไปหักชำระหนี้แล้ว เมื่อคิดคำนวณถึงวันพิทักษ์ทรัพย์
เด็ดขาดลูกหนี้ทั้งสองค้างชำระต้นเงิน 864,823.75 บาท และดอกเบี้ยอีก 933,704.01 บาท
รวมเป็นเงิน 1,798,527.76 บาทคดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้ว่า เจ้าหนี้มีสิทธิเรียก
ดอกเบี้ยจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสองย้อนขึ้นไปนับแต่วันพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเกินกว่า 5 ปี
หรือไม่ เจ้าหนี้ฎีกาว่า นายวิบูลย์ จันทรางศุ เป็นผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ที่ 1 ได้
ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2536 จำนวน 300,000 บาท และวันที่ 10 สิงหาคม
2536 ชำระอีกจำนวน 205,208.33 บาท ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 นั้น เห็นว่า หากนายวิบูลย์ค้ำประกันได้

ชำระเงินให้แก่เจ้าหนี้ ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันนั้น ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่าให้มีผลไปถึงลูกหนี้ด้วย แม้ลูกหนี้ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบกับผู้ค้ำประกัน กำหนดอายุความของลูกหนี้แต่ละคนก็ต้องเป็นไปเพื่อคุณและโทษเฉพาะแต่ลูกหนี้คนนั้นเท่านั้น การที่นายวิบูลย์ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ทั้งสองย่อมไม่ต้องถูกผูกพันในเรื่องอายุความสะดุดหยุดลง ฉะนั้น จึงไม่ทำให้อายุความที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องดอกเบี้ยจากลูกหนี้ทั้งสองสะดุดหยุดลงด้วย เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระได้ในอายุความเพียง 5 ปี ฎีกาข้อนี้ของเจ้าหนี้ฟังไม่ขึ้นปัญหาต่อไปมีว่า ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องดอกเบี้ยที่ค้างชำระได้ 5 ปี โดยนำจำนวนเงินที่นายวิบูลย์ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ 2 ครั้ง รวมเป็นเงิน 505,208.33 บาท มาหักกับดอกเบี้ยที่พิพากษาให้นั้นชอบหรือไม่ในข้อนี้เจ้าหนี้ฎีกาว่า แม้อดอกเบี้ยที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้มาเป็นดอกเบี้ยค้างชำระเกินกว่า 5 ปี ซึ่งขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33(1) แต่กรณีหาใช่ว่าลูกหนี้มิได้เป็นหนี้ เจ้าหนี้จึงมีสิทธินำเงินดังกล่าวมาหักชำระหนี้ดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระก่อนได้ ถึงแม้อดอกเบี้ยในส่วนดังกล่าวจะเป็นดอกเบี้ยที่ค้างชำระเกินกว่า 5 ปี ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ลูกหนี้ที่ 1 เป็นหนี้เจ้าหนี้ตามสัญญาบัตรที่ 1 จำนวน 11 ฉบับ คิดถึงวันเรียกเก็บค้างชำระเป็นเงินทั้งสิ้น 891,808.23 บาท นับตั้งแต่วันผิดนัดชำระหนี้รายนี้ลูกหนี้ทั้งสองไม่ได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เลยจนบัดนี้จึงถือว่าดอกเบี้ยที่เจ้าหนี้มีสิทธิคิดจากเงินที่ค้างชำระดังกล่าวเป็นดอกเบี้ยที่ค้างชำระซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/33(1) บัญญัติไว้ให้สิทธิเรียกร้องเอาดอกเบี้ยค้างชำระหนี้ได้ในอายุความ 5 ปี ดอกเบี้ยที่ค้างเกินกว่า 5 ปี ซึ่งขาดอายุความแม้ยังถือเป็นภาระหนี้ที่ลูกหนี้ทั้งสองค้างชำระแก่เจ้าหนี้ และผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมได้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ก่อนที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องและก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่หนี้ของส่วนดอกเบี้ยที่ค้างชำระเกินกว่า 5 ปี ก็เป็นหนี้ที่ขาดอายุความ ซึ่งต้องห้ามมิให้เจ้าหนี้นำมาขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ดังนั้นเจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธินำเงินที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ดังกล่าวมาหักชำระดอกเบี้ยที่ค้างส่งเกินกว่า 5 ปี อันเป็นหนี้ที่ขาดอายุความแล้วได้ การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เจ้าหนี้ได้รับการชำระหนี้ตามสัญญาบัตรที่ 1 เป็นต้นเงินจำนวน 891,808.23 บาท กับให้มีสิทธิเรียกร้องดอกเบี้ยค้างชำระได้เพียง 5 ปี โดยนับจากวันพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดย้อนหลังลงไป 5 ปี หักด้วยเงินที่ผู้ค้ำประกันให้เจ้าหนี้จำนวนเงิน 505,208.33 บาท แล้วคงเหลือหนี้ที่ลูกหนี้ทั้งสองต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,133,415.97 บาท นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของเจ้าหนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน"พิพากษายืน

องค์คณะ

ทวิชัย เจริญบัณฑิต · ไพศาล รามขางกูร · พิชัย เตโชพิทยาอุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1438/2540>